

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nežankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožno za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veltarini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se propajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XX. letnik.

V Gorici, 1. februarja 1912.

5. številka.

Občino -- občanom!

iz krogov krščansko-socialnega delavstva.

Poslanec dr. Stepančič je objavil v »Gorici« v lanskem letniku temeljita razmišljanja o načrtu novega občinskega volilnega reda. V njih kliče: Občino -- občanom! To načelo obojujemo tudi mi. Se stališča pravičnosti pa se ne moremo vjemati s tistimi nazori, ki se tu pa tam po listih ponavljajo, češ: Volilna pravica naj bi se merila v prvi vrsti po visokosti zemljiškega, hišnega, občnega pridobninskega davka itd.

Načrt novega volilnega reda za občine vsebuje to-le točko: »V seznamek volilcev se vpišejo davkoplačevalci v navzdolnem redu po letnem znesku v občini plačanega neposrednega davka. Zadnjih pet dvanajstink teh volilcev tvori glasom § 9. št. 3. tretji volilni razred«.

Ta načrt ne daje torej nikake prednosti onim volilnim opravičencem, ki plačujejo zemljiški, hišni in občni pridobninski davek pred onimi, ki plačujejo na pr. le rentni ali osebno-dohodninski davek. Po načrtu ima vsakdo volilno pravico vže v tretjem volilnem razredu, če plačuje tudi samo najnižji osebno-dohodninski ali rentni davek.

To načelo se zdi nekaterim preveč demokratično in se boje, da bi v občini prišli do besede taki možje, ki bi ne imeli pred očmi koristi občine oziroma, kateri bi ne imeli toliko interesa na ob-

činski upravi, kakor oni, ki imajo v občini v svoji lasti zemljišča, hiše itd.

To pa je prazen strah! V tem oziru zastopajo krščanski socialci isto stališče kakor socialni demokratje. Naj pojasni to en sam zgled. Vzemimo veleposestnika v naših Brdih. Gospod veleposestnik stanuje morda v Gorici in obišče domačo občino le ob času trgatve. Na njegovih posestvih se trudijo v potu svojega obraza in se žrtvujejo koloni in delavci. Koloni in delavci preživljajo sebe in morajo še za gospoda toliko pridelati, da lahko tudi ta v mestu živi, davke plačuje in oskrbnika vzdržuje. Vprašamo sedaj, kdo plačuje več davkov in kdo ima v občini več interesa: gospod veleposestnik, ki prihaja le enkrat ali dvakrat na leto v občino ali kolon oziroma delavec, ki se tam žrtvuje? Brez dvojbe kolon oziroma delavec! Krivično bi bilo torej, ako bi imel gospod veleposestnik volilno pravico v prvem razredu, dočim bi je kolon ne imel niti v tretjem! Ta zgled je jasen. Dokazuje pa tudi, kako prazni so taki ugovori!

Občina se nima več bati poštenih delavcev in kolonov. Ti delajo in delo je moč vsake občine. Pač pa so višji stanovi prav mnogokrat občini v kvar v gospodarskem, moralnem in narodnem oziru!

S tem pa ni rečeno, da nasprotujemo popolnoma utemeljeni zahtevi, ki jo navaja tudi poslanec dr. Stepančič, ki se glasi: Občino -- občanom! Tu bi prišlo v poštev drugo vprašanje: Kdo stanuje v občini redno oziroma ko-

liko časa že stanuje in ali je kdo občini res koristen ud?

Načrt novega občinskega reda določa: »V drugi seznamek volilcev se vpišejo brez ozira na pristojnost v občino vse osebe moškega spola, ki redno bivajo v občini najmanj tri leta... Ti volilci tvorijo četrti volilni razred«.

Te postavke ne zametujemo, a se nam zdi, da je triletna doba pre dolga. Vprašamo le, zakaj se tudi za prve tri razrede ne zahteva enaka doba rednega bivanja? Kako prednost pred drugimi naj imajo gospodje, ki niti ne bivajo v občini?

Popolnoma prav je, da prišteva novi volilni red pijance med neizvoljive osebe. Pijanci niso občini koristni udje in nimajo pri upravi nobenega interesa. Treba bi bilo to moralno stvar našega volilnega reda le še bolj razširiti. Pijanci, zapravljalci, pohajači, postopači, malopridneži in sploh ljudje, ki ne žive od dela svojih rok, bodisi v beraški, bodisi v gosposki suknji, ne bi smeli biti v eni vrsti z drugimi občinarji. Proč z njimi! Teh se je treba znebiti, ne pa poštenih delavcev in kolonov, ki so se svojim delom steber občini, deželi in državi. Občino -- občanom! Naj bi p. n. deželni poslanci blagovolili upoštevati tudi to.

Glas upijočega v puščavi.

Zasedanje goriškega deželnega zbora.

VI. seja.

dne 29. januarja 1912.

Čitanje zapisnika se je opustilo.

Po prečitaniu došlih vlog se je prečital predlog posl. Kosmača in tovarišev glede upeljave tečajev za živino-zdravniške pomočnike v deželi po vzgledu, kakor je to uvedeno na Tirolskem in Kranjskem. Utemeljevanje tega predloga pride v prihodnji seji na vrsto.

Naznanjena je bila interpelacija posl. Fona in tovarišev, s katero se vpraša ministra za poljedelstvo, ali je voljan predložiti, če ne že v tem pa vsaj v prihodnjem zasedanju deželnega zbora deželnemu zboru načrt zakona za uredbo razmer med koloni in gospodarji.

Nato se je prešlo k dnevnemu redu.

Zakonski načrt, ki se tiče nekaterih izprememb zakona z dne 19. VI. 1909. št. 23. o sredstvih za zatiranje pelagre se je odstopil pravnemu odseku.

Zakonski načrt, s katerim se spreminjajo nekatera določila zakona z dne 9. dec. 1883. drž. zak. št. 13. iz l. 1884., ki se tiče pogozdovanja Krasa, se je odkazal pravnemu odseku.

Ravnatoko zakonski načrt o pospeševanju govedoreje.

Šolskemu odseku se je odkazalo poročilo o zakonskem načrtu, ki se tiče izboljšanja gospodarskih razmer učnega osebja na meščanskih in ljudskih šolah.

Pismo iz Aleksandrije.

Aleksandrija, dne 14. januarja 1912.

(Konec.)

Še nekaj, kar je posebno značilno v tej žalostni zadevi. Pri nas doma, kadar hoče kedo prav pošteno zakleti, navadno ne zakolne v slovenskem jeziku, ampak vzame kletvino na posodo iz laškega ali kakega drugega jezika in s tem si jezico menda še najprej ohladi. Tukaj pa, dragi čitatelj, boš večkrat slišal preklinjati tudi neslovence v slovenskem jeziku! Pa kake besede ti znajo! Tako grdiš še svoj živ dan nisem slišal po domovini iz najumazanejših ust. Sam listi iz pekla je vedi, kje se naše ženske naučijo taci izrazov, da žnjimi svoje fante tukaj obkladajo. Pa ne le fante. — Tukaj namreč opravljajo nižje službe, kakor vratarje, pomagače v kuhinji in taka dela črnokožci, ki jim pravijo Barberini, tam iz Nubije so doma. Pa poskusi kedaj razžaliti kakega takega črnca, in boš videl, kaj če reči. Take boš slišal po slovensko iz njegovih ust, da boš mislil, da imaš samega zlodja pred seboj, le še rožičkov mu manjka.

— Ja, prav res je težko in žalostno kaj tacega pisati o lastnih rojakinjah, pa tudi tebi, predragi bravec, gotovo stori milo pri sreč, kaj tacega brati, kaj ne da? In več ko gotovo sva oba ene misli o tem, in sicer, kako bi se dalo temu pomagati. Ja, pomagati je treba, se mora. Ali čič ne da nič. Tukaj v tujini je skoraj nemogoča pomoč, pač pa je mogoča tam v domovini. Če bi ti videl, dragi moj, koliko se za to trudita tukaj naša dva vrla dušna pastirja z besedo in dejanjem, pa kako malo uspehov dosežeta? Pa tudi nekaj drugih dobrih, poštenih deklet in ženic deluje na to, da bi kolikor moči več žensk pristopilo v to svrhu ustanovljeno slovensko žensko društvo tukaj in v Kairi, pa kako pičel uspeh imajo! Pomisli sam, kako in kaj bi se dalo pomagati, in potem poidi takoj na delo. Zamera gori ali doli. Ne bo zastoj. Zaslužek boš imel pri Bogu in pri ljudeh. Tale »Primorski List« vzemi v roke in nesi ga in beri iz njega to le žalostno pismo vsem tistim, ki je niso še brali, pa naj bodo že iz družine ali iz žlahte onih, ki imajo v Egiptu kako žensko. Seveda resnica v oči bode, in če te ne bodo že na neprijazen način odslavili, ti bodo z vso gotovostjo pri vseh

živih in mrtvih trdili: »Naša ni taka, naša ni taka!« čeprav niso slišali od nje lep čas nič zanesljivega. Torej le začni, če boš eno samo rešil iz pregrešnega življenja, ali pa eni sami, ki bi imela tu sem priti in se tu izgubiti, uspešno odsvetoval ta korak, sam Bog oče nebeški ve, koliko dobrega boš storil. Pa za danes naj bo zadosti o tej stvari!

Zdaj pa nekaj za smeh! Stara resnica je, da kadar kedo kaj slabega dela, ima slabo vest. To bi lahko trdili o Lahih sedaj, ko imajo proti Turkom tisto roparsko vojsko v Tripolisu. Povsod po Egiptu imajo nastavljene ogleduhe, da ja ne morejo kontrabandarji spraviti orožja ali kaj tacega čez egiptovsko mejo do turške armade. Včasih pa kedo te laške ogleduhe prav pošteno potegne, in seveda ogleduhi potegnejo zastopnike laške vlade. Tako se je zgodilo pred nekaj dnevi. Nekdo si je dovolil tale sicer dragi ali lepi špas. Pol vagona kišt je dal skrivaj postaviti na neko železniško postajo. Takoj so laški ogleduhi vzeli kište na nos kot vojni kontrabant in stekli v mesto laškemu konzulu zasopljeno praviti, kaj vse so izvohali — cel vagon kišt polnih samih bomb. Konzul je hitro

vstal — bilo je ravno ob dveh popolnoči in zdirjal na dotično mesto. Videvši te kište, je takoj nazaj z vso naglico — uboga konjička — pridirjal v Aleksandrijo naravnost h policijskemu poveljniku, kateri hočeš nočeš, je moral iti z njim, da na licu mesta preiščejo in zaplenijo kontrabant. In kaj so našli? O strah in groza! Kište so bile napolnjene s kamenjem in razno nesnago. Take in enake se večkrat berejo sedaj po tukašnjih časnikih. In človek se mora smejati vočigled vsem grozotam vojske. — Še eno in potem adijo za nekaj časa! V tem času je izdahnul egiptovski rabelj svojo ne preveč belo dušo. Samo petstošestinsedemdeset oseb je lastnoročno obesil, odkar je opravil to dično službico. Njegov provizorični naslednik je njegov 26letni sinko. Že na dan nastopa službe je spravil dva hudodelca na vešala. Menda so ga zdravniki pohvalili, da bo vreden naslednik svojega očeta. Bog se usmili! To pismo je zdaj končano, da bi bilo pridno brano in tudi uvaževano! Saj resnica je čista, kar od tukaj pride v torbo »Prim. lista«, to odkrito izjavim, predno vse prav lepo pozdravim.

Zbornica je nato vsprejela v vseh čitanjih **zakonski načrt o delitvi županije Naklo**.

Vsprejel se je nato v vseh čitanjih zakonski načrt o zloži poljedelskih zemljišč, obenem pa se je pooblastil deželni odbor, da prispeva k izvedbi določil tega zakona z zneskom 12.000 K proti povračilu.

1. Zakonski načrt o delitvi skupnih zemljišč in ureditvi prava do njih uživanja in oskrbovanja, 2. zakonski načrt o varstvu planin in pospeševanju planšarstva sta bila vsprejeta.

Odobril se je sklep deželnega odbora glede nakaza plač 1. ravnatelju, 2. primarju, 3. dvema sekundarijema dež. umobolnice, 4. tretjega mesta kancelarja, 5. imenovanja računarja-blagajnika pri dež. umobolnici, 6. imenovanja inž. Maurerja, 7. imenovanja in povišanja pis. ofic. Ahila Vidrig.

Imenovanje posameznih uradnikov se je odobrilo.

Prošnja za povišanje dež. prispevka trgovski šoli v Gorici se je odstopila šolskemu odseku.

Za napravo bekovišč v poskusne namene se je dovolil znesek 1000 K ter naložilo se je dež. odboru da izposluje tudi pri vladi primerno podporo.

Nadučitelju Andreju Trebše iz Žage se je zvišala poslovnina na 200 K.

Obnovil se je prispevek trgovski zbornici za razstavo posušenega sadja v znesku 800 K.

Poziv c. kr. vladi, da poskrbi z vso vmeno zgradbo mosta »delle Vergini« pri Ogleju se je vsprejel.

Poročilo o ustanovitvi kmetijskih nadaljevalnih šolinkmetijskih tečajev za učitelje na deželni kmetijski šoli se je vsprejelo. Posl. Zega je izrazil željo, da bi učitelji, ki bi obiskovali te tečaje imeli potem podučna predavanja na deželi.

Občini Tapoglian se je dovolilo 6000 K za popravo nasipov ob Teru v tej občini.

Vsprejelo se je poročilo, ki se tiče popolne ureditve Birse in osuševanja Prevalov, kakor tudi zgradbe mosta v Marijanu in poprave že izvršenih del: naložilo se je deželnemu odboru, da izposluje od vlade 50% prispevek k znesku 60.000 K ter 10% prispevek iz državnega cestnega zaloge. Obnovila se je podpora 9000 K.

Vsprejelo se je poročilo, ki se tiče prekopa Idrije pri Versi in zgradbe mosta v občini Versa.

Podaljšala se je druga polovica podpore dovoljene občini Libušnje za zgradbo vodovoda na Vrsnem, v znesku 3750 K.

Obnovila se je podpora, ki naj se podeli županstvu Črniče za zgradbo mosta čez Vipavo v znesku 3000 K.

Obnovila se je druga polovica prispevka županstvu Biljana za popravo ceste Biljana - Križ v znesku 458 K.

Podaljšala se je druga polovica podpore občini Šmarje za zgradbo kapnice pri Gorjancih v znesku 350 K.

Podaljšala se je 2. polovica podpore občini Volče za zgradbo mosta čez Ušnik pri Pircih v znesku 300 K.

Podpora županstvu Brestovica za zgradbo kapnice v Dolenji Brestovici v znesku 2100 se je podaljšala.

Podaljšanje druge polovice podpore dovoljene županstvu Devin za zgradbo kapnice v Medjivasi v znesku 1500 K se je dovolilo.

Podaljšal se je kredit za razširjenje ceste Sveto-Preserje in Ivanjigrad-Zagrajc v znesku 500 K. Dež. odboru se je naročilo, da izposluje tudi od vlade primeren prispevek.

Podaljšal se je kredit za zgradbo kapnice v Št. Lovrencu pri Neblem v znesku 1700 K.

Obnovila se je podpora za zgradbo kapnice v Hudemlogu županstvu Selo v znesku 1900 K.

Obnovila se je podpora občini Cer-kno za zgradbo in vzdrževanje občinskih poti v znesku 5000 K.

Obnovila se je podpora županstvu Komen za zgradbo napajališča v Malemdolu v znesku 3100 K.

Poročilo o prošnji za 25% podporo županstvu Muscoli za popravo mosta čez rojo, se je odstopilo tehničnemu odseku.

Poročilo o uravnavi reke Rio Taglio v Muscoli se je odstopilo tehničnemu odseku.

Predlaga se primerna podpora županstvu v Štanjeju za napravo napajališča v Kobdilju pod pogojem, da prispeva tudi vlada s primernim doneskom. Ta zadeva se je odstopila tehničnemu odseku.

Poročilo o podpori občini Nabrežina za cesto Nabrežina-Devin proti Slivnemu ter prošnja za primeren prispevek za odkup zemljišč se je odstopilo tehničnemu odseku.

Odobril se je izdatek 500 K za polne kmetijske tečaje za učitelje v Po-reču in na Grmu.

Odobril se je višji izdatek v znesku 25.511 K za izdelavo načrtov železniških črt Gorica-Červinjan, Sv. Lucija-Kobarid in Sv. Lucija-kranjska meja.

Odobrila se je nagrada, nakazana finančnim organom za pobiranje doklad na užitnino v znesku 14.000 K.

Posl. Zega je poprosil poročevalca posl. dr. Pettarina, naj bi mu pojasnil, kako se je ta nagrada razdelila, ker po njegovem mnenju to vendar ne gre, da niso dobili nobene nagrade oni finančni organi, ki so se največ trudili pri pobiranju užitnine, hodeč po vaseh sem ter tja, dočim so bili najbolj obdarjeni oni, ki so sedeli v pisarnah.

Posl. dr. Pettarin je nato pojasnil, da je zgoraj omenjeno nagrado razdelilo med posamezne predsedstvo finančnega ravnateljstva v Trstu.

Posl. dr. Venier je vprašal, ali je dobil deželni odbor od finančnega ravnateljstva kak izkaz o tem, kako se je ta nagrada razdelila.

Posl. dr. Pettarin je nato odgovoril, da takega izkaza deželni odbor ni dobil.

Posl. dr. Venier je izrazil željo, naj bi si deželni odbor v bodoče priskrbel tak izkaz od strani finančnega ravnateljstva, nakar je

deželni glavar obljubil, da se bode dr. Venier-jeva želja upoštevala.

Nato je stavil posl. Manfreda nujni predlog, s katerim se naroča deželnemu odboru, da izposluje prej ko prej na pristojnem mestu sankcijo v današnji seji vsprejetega zakona o varstvu planin in pospeševanju planšarstva ter da naj se pri izvedbi tega zakona upoštevajo vse tozadevne pendentne prošnje. Ta predlog je bil nujnim potom vsprejet.

Ko je deželni glavar tudi pri ti točki vodil razpravo ter način glasovanja le v italijanskem jeziku, je posl. Zlobec zahteval, naj se to zgodi tudi v slovenskem jeziku. Deželni glavar je naročil tajniku dr. Grusovinu, da pové v slovenskem jeziku to, kar je on govoril v italijanskem jeziku.

Nato je posl. Fon prečital svojo interepelacijo, nakar je bila seja zaključena.

VII. seja

dne 31. januarja 1912.

Po prečitaniu došlih vlog je zbornica prešla k dnevnemu redu.

Pol. Kosmač je utemeljeval svoj predlog, s katerim se nalaga deželnemu odboru, da poskrbi česar treba, da se za Goriško ustanové živinozdravniški tečaji, enaki onim, kakor jih imajo na Tirolskem in Kranjskem. Ta predlog se je odstopil tehnično-gospodarskemu odseku v proučevanje.

Tehnično - gospodarsko - železniškemu odseku so se odkazale še sledeče zadeve:

Poročilo o zgradbi železnice Gorica-Červinjan, vsled katerega daje deželni odbor na razpolago 100.000 K v slučaju, da bo ta zgradba zagotovljena. Obenem se pozivlja vlada, da poskrbi zgradbo normalnotirne železniške proge, ki naj bi vezala postajo Ronke ob furlanski železnici s plovnim kanalom in tržiško luko v panzanškem zalivu;

poročilo o zgradbi železnice Sv. Lucija-Kobarid in Sv. Lucija - kranjska meja, na podlagi katerega se dovoljuje iz deželnega zaloge 100.000 K v to svrlo in sicer le v slučaju, da bi ta zgradba bila zagotovljena. Skupno s tem poročilom se pozivlje vlada, da izvrši ustavnim potom podaljšanje črte Sv. Lucija - Kobarid do Trbiža ali do kakšne druge postaje državne železnice;

poročilo, s katerim se obnovi prispevek, dovoljen dne 16. II. 1910 za zgradbo ceste Belvedere-Gradež. Pozivlja se obenem vlada, da dá iz lastnih sredstev popraviti obrambna dela ob kanalu, ki so bila po močnih navalih oškodovana;

poročilo, s katerim se vnovič pozivlje vlada, da izvede podaljšanje Vipavske železnice do Vrhlike ali do Postojne;

poročilo, s katerim se vnovič pozivlje vlada, naj z ozirom na veliko važnost za trgovstvo, promet s tujci, za vojaške koristi itd. izvede zgradbo ozkotirne železnice Opčina-Sežana;

poročilo, s katerim se vnovič vabi vlada naj resno vzame v poštev zgradbo železnice Štanjel - Divača; nadalje poročilo o zgradbi paviljona na prostoru deželne umobolnice, ki naj se zgradi za one umobolne, ki ne spadajo več v umobolnico. Za to zgradbo je proračunjenih 250.000 K. Obenem s tem se je odstopilo tehničnemu odseku pooblastilo deželnemu odboru, da zajme v to svrlo posojilo v najvišjem znesku 265.000 K; ter

poročilo glede zgradbe deželne bolnišnice na zemljišču deželne italijanske kmetijske šole.

Zadeva glede povišanja prispevka za protimalarično akcijo na 8000 K se je odstopila peticijskemu odseku.

Zadeva o 25% deželnem prispevku za zaježitvena dela ob Soči pri Fari v najvišjem znesku 5250 K se je odstopila tehničnemu odseku.

Pravnemu odseku se je odstopila zadeva glede zakonodajne ureditve zavarovanja proti škodam, provzročenim po požaru in toči in po ponesrečenju živine. S tem poročilom se pozivlje vlada, da čim prej predloži poslanski zbornici tozadevni zakonski načrt ter se nalaga deželnemu odboru, da sporazumno z drugimi deželami nadaljuje proučevanje ter ureditev tega vprašanja.

Tehnično-gospodarskemu odseku se je odstopila nadalje zadeva o 25% deželnem prispevku za podaljšanje brambnih nasipov pod državnim mostom v Zagraju, kateri prispevek naj bi se izplačal le pod pogojem, da prispeva vlada s 50% k stroškom ter da je kritje ostalih 25% tudi zagotovljeno.

Odobrila se je nadaljnja podpora za uravnavo hudournika Kopica in Lipnik v znesku 400 K.

Poročilo o nadaljni podpori občini Grgar za uravnavo hudournika Slatno v znesku 1200 K se je odstopilo tehničnemu odseku. Ravnotako poročilo o podpori občini Opatjeselo za zgradbo nabiralnika za izvirno vodo na Dolu.

Poročilo o deželnem prispevku za cepljenje koz in o sprejetju teh stroškov na breme države se je odstopilo pravnemu odseku. Predlaga se namreč, naj se potrdi izplačilo prispevka 6500 K za cepljenje koz v l. 1911 ter naj se dovoli za leto 1912 izjemoma znesek 6500 K. Pozivlje se pa obenem vlada, da sprejme te stroške na breme države, če ne prej, pa vsaj o priliki saniranja deželnih financ.

Prošnja županstva v Naklem, da bi se bolniški troški, provzročeni po Ani

Rolič in Antonu Paropat, sprejeli na račun deželnega zaloge se je odbila.

Nato se je potrdilo imenovanje novih članov v deželno komisijo za obrtni davek, in sicer so imenovani kot člani: dr. Lovisoni, Leopold Bolko in dr. Novak; kot namestniki: Maraž in Orzan. Ravnotako se je potrdilo imenovanje novih členov v prizivno komisijo za osebnodohodninski davek. V to komisijo so izvoljeni kot člani: Padovani, dr. Stepančič, posl. Zega in dr. Venier; kot namestniki: Budin, posl. Marinič, Maurovich in Vergna.

Prošnja za podporo tolminskemu gasilnemu društvu, v pokritje stroškov za napravo gasilnega doma se je odstopila deželnemu odboru v morebitno nadaljnje poizvedovanje.

Prošnja za podporo občanom iz Dolenjega in Gorenjega Nekovega (Ajba) za napravo ceste iz Nekovega v Kanal se je odstopila deželnemu odboru z nalogom, da stori potrebne korake v pospešitev zadeve ter da zopet poroča deželnemu zboru.

Posl. Zega je v pojasnilo izjavil, da se bodo istočasno z zgradbo ceste Kanal-Marijino Celje napravili načrti za to cesto.

Prošnja za podporo Urši Goljevšček se je odstopila deželnemu odboru. Ravno tako

prošnja za podporo Brezavšček Blažu v olajšanje škod, provzročenih po požaru;

prošnja Orel Antona iz Bilj, da bi se mu izbrisali bolniški troški provzročeni po njegovem sinu; ter

prošnja Pernarčič Frančiške iz Gorjanskega za podporo.

Prošnji bivšega župana Gec iz Skopega, da bi se mu odpisala globa 50 K, se je ugodilo.

Prošnja Frančiške Štolfa iz Brji za podporo se je odstopila deželnemu odboru v nadaljnje poizvedovanje.

Prošnji za podporo Josipu Furlan iz Gabrovice, nadalje

prošnji za podporo češki podružnici slovenskega planinskega društva v Pragi ter

prošnji Josipa Kragelj iz Modreje za podporo se ni ugodilo.

Prošnja za podporo za cesto Kambreško Kosi se je odstopila deželnemu odboru z nalogom, da v lastnem delokrogu pospeši to delo ter da naj stori pri vladi potrebne korake, da bi tudi ona pospešila s svojo pomočjo to napravo.

Nato je bila seja zaključena.

Prilodnja seja v ponedeljek, dne 5. februarja ob 4. uri pop.

Politični pregled.

Državni zbor.

Kakor poročajo nekateri listi, se skliče državni zbor dne 4. marca in ne 27. t. m., kakor je bilo skoro že določeno. To pa zaradi tega, ker so nekateri deželni zbori izrazili željo, da bi se njih deželnozborsko zasedanje podaljšalo.

Nov nuncij na dunajskem dvoru

je že imenovan in sicer monsignor grof Scapinelli, ki je svoj čas že bil tajnik pri dunajski nuncijaturi. Grof Scapinelli je mož pedesetih let, ljubeznivega občevanja in resen, vstrajen delavec.

Razpust hrvaškega sabora.

Prvo delo novega hrvatskega bana Cuvaja je — razpust hrvatskega sabora. Kakor je znano, so se volitve v hrvatski sabor šele pred kratkim vršile in novi sabor ni bil niti sklican. Ker so pa volitve za vladno nesrečno izpadle in je bil z njimi strmoglavljen prejšnji ban Tomašić si pomaga sedanji ban Cuvaj, ki je ravno tako hud Madjarom kakor je bil njegov prednik, s tem, da razpusti sabor ter da razpiše nove volitve, pri katerih se nadeja, da si bode s pomočjo nasilstev, terorizma ter korupcije pridol

dvorsko poslopje. Sicer v tem slučaju ni bilo za reveža več pomoči, ali če se dogodi druga nesreča, ali se ne more nalezti ponesrečenec kake druge bolezni razun pridobljene telesne poškodbe.

Obrtna oblast zahteva, da se ima v še tako majhni obrtniji nahajati »rešilna omara«, opremljena z zdravili in obvezji za prvo pomoč pri nesrečah. Ali bi ne bilo tem bolj priporočljivo, da bi imele tudi železniške postaje take »rešilne omare« in da bi se obdrževali sanitetni tečaji pri poedinih železniških direkcijah, v katerih tečajih naj bi se železniško osebje poučilo, kako naj se vede pri nezgodah?!

g Težko je ranil pred par tedni Jakob Miserit 40 letno Terezijo vdovo Škerjanc v Št. Ferjanu in sicer zaradi tega, ker se ni hotela z njim omožiti. Prizadel ji je eno težko rano na licu in eno na vratu.

g Iz Sovodenj. Volitev načelnika gospodarskega sveta se je že v drugo izjalovila. Imela se je vršiti že pred 14 dnevi, a župan se je na dan volitve skazal kot moža, ki ne ve, kaj zahteva tako opravilo. Imela se je zato vršiti minuli torek, a tudi ta dan se ni vršila, ker starostni predsednik ni hotel predsedovati, ker se niso člani gospodarskega sveta zbrali na licu mesta ob določeni uri. Do tretjega gre rado. Smeha in jeze po občini je na mernike.

Dornberg. Slov. kat. izob. društvo bo imelo v nedeljo, dne 14. febr., svoj redni letni obč. zbor v občinski dvorani ob 3. popoldne. Dnevni red: 1. Predlaganje letnih računov. 2. Volitev. 3. Slučajnosti. Predsednik: Žorž.

Kozana. V nedeljo dne 4. febr. t. l. ne bo poslovala »Kmetška hranilnica in posojilnica« v Kozani - Vipolžah zaradi občnega zbora »Kat. slov. društva«.

g Ponesrečil je 68 letni Blaž Podgornik z Vrat v Orgarju, ko je stopil iz hiše, v kateri je prenočil. Zvenil si je desno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico.

Iz ajdovskega okraja.

Požar v Dobravljah. V noči od 29. na 30. t. m. je pogorela skoro nova hiša, lastnina g. Breščaka. Hiša stoji pri dobrevljski železniški postaji. V nji je bila restavracija s prenočiščem. Zgorela je skoro vsa oprava. Sodi se, da je zažgala iskra iz lokomotive. Iskra je baže priletela v seno, spravljeno v podstrešju. Hiša je bila zavarovana.

Originalen »raubšic«. Piše se nam: Na Dolu pri Otlci se je posrečilo orožnikom vjeti precej znanega lovskega tatu, ki je imel svojo posebno »uniformo« in črevlje s petami od spreda. Preden so ga odpeljali, so ga oblekli v to njegovo obleko in ga potem fotografirali. Mož se je čudil tej — svoji lastni — gozdni »uniformi«, češ je skoro taka kot kakega »ravbšica«. Ko so ga gnali v zapore, je nesel lovsko puško na rami in rekel mimoidočemu kmetu: »Ali bi ne bil dober za kakega frboltarja, ker mi puška tako »paše«?« — Ali ma bo zapor tudi tako »pašal«, to je seveda drugo vprašanje, pri katerem pa njega ne bodo vprašali za svet.

Novi semenj v Sv. Križu na Vipavskem bode v ponedeljek, dne 5. februarja.

Skrilje. »Kat. slov. izobraževalno društvo v Kamnjah priredi v nedeljo dne 4. svečana po blagoslovu, ob 3 in pol javno veselico. Na vsporedu je dr. Krekova igra »Pravica se je izkazala«, dvogovor »Slovenija in Slovenka«, šaljiv samospev »Zakaj bi jaz ne bil župan« in 4 lepe pesmi. Vstopnina I. sedež 1 K, II. sedež 60 v, stojišča 40 v, za otroke 20 v. Uljudno vabi odbor.

Iz kanalskega okraja.

kl Zahvala cestnemu odboru. (Iz Zapotoka.) Občinarji tukajšnjega kraja se iskreno zahvaljujejo cestnemu odboru, posebno pa podnačelniku Cvetrežniku in odborniku Pirihu, županu v Kalu, da sta se potrudila v občino Anhovo in v Idrski okraj, seveda tudi g. županu Kr. Veluščiku, kateri jim je razkazoval potrebe tuk. kraja.

Občinarji.

Občinske volitve v Kanalu so končno razpisane. Sedaj se prične živahna agitacija. Posebno je mnogo kandidatov za županski stolec. Pričakuje mo o tej zadevi obširnejših poročil.

kl Anhovo. Prihodnjo nedeljo, dne 4. t. m. priredi »K. s. izob. društvo« v Anhovem pustno veselico s petjem, deklamacijami in igrami: »Ah, ta Polona« in »Junaki«. Začetek točno ob treh popoldne. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 50 vin, stojišče 30 vin. Člani prosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Orožniška postaja pri Miščekih je preložena v Zapotok.

Iz tolminskega okraja.

t Podbrdo. Za »Kat. slov. izob. društvo« Podbrdom je bilo dne 25. januarja t. l. o priliki krsta novorojenke g. Franca Župan, cerkvenega pevca, v gostilni pri »Pošti« pri veselem omizju nabrano 6 K 40 vin. Hvala vsem darovalcem in darovalkam. Posnemanje vredno!

Iz komenskega okraja.

km Komen. Nasmehnili smo se, ko smo čitali v naših listih, da je vladni zastopnik Rebek rekel v deželnem zboru pri razpravi o potrjenju poslancev iz veleposestva, da je vseeno, če voli volilec iz Dolenj. ali Gorenjega Cerovega. Torej je čisto vseeno, če sadi murve Jože Štrekelj iz Komna ali iz Preserji. Čudne besede iz ust vladnega zastopnika! Tudi Komenci so tega prepričanja: Če so poslanci iz slovenskega veleposestva pravilno izvoljeni, naj se potrdi, če niso, pa ne! Pravica nad vse! Protekcije nobene, najmanj pa liberalcem! Pa saj bi morali sami poslanci iz veleposestva odstopiti, ako niso pravilno izvoljeni, ne pa šele čakati, da jih v slučaju nepravilne izvolitve pahnejo iz deželne zbornice!

km Škrbina. Dne 21. januarja se je vršila volitev v odbor »Kat. slov. izob. društva«, pri koji se je izvolil po večjem stari odbor, zamenjali so se le nekateri odborniki z drugimi. »Orlovski« odsek si je pa izbral same fante v odbor. — Predsednik mu je Josip Fakin štev. 6; načelnik dosedanji Alojz Colja št. 37. — Tistemu dopisniku, ki je hotel »Prim. list« nalagati pa pravimo, lagati ni pošteno!

km Sveto. Pri nas je umrla v petek opoludne občespoštovana žena Kovačič v 70. letu svoje dobe. Bolehala je 4 leta. Pogreb je bil v soboto zjutraj, ki je pokazal, kako je bila pokojnica spoštovana. Mir njeni duši. Ostalim naše sožalje!

km Volčji grad. L. 1894. se je pri nas ustanovilo bralno društvo »Domovina«, ki je imelo med drugim tudi ta-le namen: Delati na to, da se v naši občini ustanovi šola. »Primorski List« je koj izpočetka jel zagovarjati našo zahtevo. Temu se je kasneje pridružil tudi »Gorica«. S pomočjo obeh listov in s pomočjo somišljenikov imenovanih listov smo dosegli končno šolo. »Soča« in »Primorec« sta udrihala po nas, češ, šola pri nas ni potrebna. Če bi ukazova-

la »Soča« in »Primorec« in njen dopisnik bi še danes ne dobili lastne šole. Šola nam je bila potrebna in naši otroci so sedaj na boljšem. To priznavamo vsi, stari in mladi. — Sedaj pa se je s pomočjo našega učitelja ustanovilo še eno društvo in sicer z imenom »Bodočnost«. Vodstvo tega društva si šteje v sramoto, imeti v svoji bralnici naše liste, ki so nam pripomogli do šole in učitelju do kruha. Vprašamo: Guštin in Terčon: Kje je hvaležnost? O »Bodočnost«, kaj nam še ti prineseš!

Iz sežanskega okraja.

GROZNA NESREČA. DVOVPREŽNA KOČIJA S TREMI OSEBAMI SE ZAVALILA 20 METROV GLOBOKO POD CESTO.

Veleposestnik Jožef Živec iz Skopega na Krasu ima sina Jožefa, ki je gostilničar v Idriji, kamor se je preselil lansko leto. Prevzel je znano »cesarsko« gostilno v Idriji, misleč, da bo gmotno boljše izhajal kakor doma na Krasu. Ali bolezen se ga je lotila in bil je že v ljubljanski bolnišnici, odkoder so ga prepeljali spet v Idrijo. Ker se je bolezen slabšala so brzojavili minole dni očetu Jožefu Živcu v Skopo, naj pride obiskat bolnega sina v Idrijo.

In res sta se napotila pred par dnevi oče in mati proti Idriji. Z vlakom sta se peljala do Sv. Lucije. Tam sta najela dvovprežno kočijo, v kateri naj bi se peljala v Idrijo. Bila je noč. Voznik je bil še precej natrkan. Nič hudega sluteč so se vozili dalje. Ko pridejo blizu Želina na Cerkljanskem, zdrasnejo konji in kočija z Jožefom Živcem, z njegovo soprogo in z natrkanih hlapcem nizzdoli pod cesto proti reki Idrijci. Kočija se je preobrnila, imenovani so padli iz kočije, konji so se valili proti Idrijci, in tako so bili vsi v nevarnosti, da končajo svoje življenje. Vsi so se valili nizzdol. Prizor je bil grozen. Na vpitje na pomoč so pritekli sosede, ki so končno rešili ponesrečence iz smrtne nevarnosti. Kočija se je polomila, konji so se poškodovali, Josip Živec pa si je zlomil nogo. Manjše poškodbe pa sta dobila natrkan voznik in soproga Živčeva. Namesto k bolnemu sinu v Idrijo so Živca koj prepeljali v ljubljansko bolnišnico. — Uvedla se je proti vozniku orožniška preiskava. — Le čudež je, da se ni zgodila hujša nesreča, katere žrtev bi lahko bile vse tri osebe.

Spet nesreča v Živčevi družini. Poročajo nam o zopetni nesreči v Živčevi družini. Jožef Živec, sin Jožefa Živca iz Skopega na Krasu, ima gostilno v Idriji. Pri njem stanuje tudi njegov brat, ki obiskuje 5. razred tamošnje realke. Te dni je prišel iz šole domov in ga je prišlo tako grozno slabo, da so mislili na gotovo katastrofo. Nihče ni vedel, kaj je dijaku. Konečno je prišedši zdravnik konstatiral, da se je dijak zastrupil s hrenom — seveda nevedoma. Komaj so ga rešili gotove smrti.

s Iz Dutovelj. Petje v naši cerkvi ni lepo. Prejšnji organist g. Prencis iz Skopega nas je zapustil in se preselil v Ljubljano. Imenovani se je mnogo trudil in dosegel lepe vspehe v cerkvi in na javnem odru. Tudi v Skopem je petje na nizki stopinji. V teku treh let so imeli tamkaj 7 organistov.

s Zaprli so Karolo Markovič iz Repentabra, ker se je izgnana zopet povrnila v Gorico. Obsojena je na 7 dni zapore. Po prestani kazni jo odvedejo domov.

s Iz Skopega. Veselico so namerali prirediti dne 28. januarja pri nas nekateri »napredni« in sicer v korist Ciril Metodovi družbi, a je šio vse — »fuč«. Nekateri člani so nezadovoljni. Sicer pa so žalostne razmere v Živčevi

družini, kjer se je imela vršiti veselica, Sreča v nesreči.

O občinskih volitvah v Tomaju, ki so se vršile minuli teden nam dohajajo dopisi, v katerih čitamo, da se je mnogo, mnogo vina pognalo po grlu na ta račun. Agenti liberalne stranke so vlačili nezavedne ljudi na volišče kakor ukupljeno blago. Najprej so nezavedneže natrurali, potem pa gnali na volišče! To je pravi izraz ljudske volje, kaj?

s Lepe reči! Iz Krajne vasi na Krasu nam pišejo. Lepe reči Vam sporočim, g. urednik! Naše domačinke nam delajo sramoto na tujem. Poslušajte, kaj se je zgodilo v Ljubljani pred časom! Ljubljansko sodišče je te dni obsodilo na nekaj mesecev ječe neko Marijo Barič iz Krajne vasi na Krasu. Stvar je bila takale: Marija Barič je omožena. Pa ljubosumna je grozno. Utepla si je v glavo, da zalezuje njenega moža neka prodajalka z zelenjavo. Neki dan je poslala Marija Barič služkinjo na trg ukupiti zelenjavo in sicer ravno k omenjeni prodajalki, naročivši ji, naj pride prodajalka sama po denar za kupljeno zelenjavo na dom. In res, prodajalka nič hudega sluteč, je hladnokrvno prestopila prag Marije Barič. Le-ta pa je v tem trenutku vrata zaklenila in v družbi s služkinjo je tako omlatila ubogo prodajalko, da se je morala podati v bolnišnico. — Zaradi tega bodele služkinja in Barič sedeli v luknji.

Iz korminskega okraja.

Znani industrijalec Naglos v Korminu je umrl minulo nedeljo. Zemljišča je imel tudi v slovenskem delu dežele. Kupoval je velike zemljiške komplekse in jih potem parceliral. Pokojnik je bil zaradi znanega procesa »Banca Popolare« v Gorici aretiran, a je bil kasneje puščen na svobodo.

Droblinice.

Madjari in Dalmacija. — Madjarom ni prav, da se je uvedel z novim letom v dalmatinske urade hrvaški »radni jezik. V Budapesti Hirlep piše profesor Pötteveny, da Madjarom ne more biti vse eno, da je postala Dalmacija popolnoma hrvatska, kajti to da je nov korak na cesti, ki vodi k jugoslovanskemu kraljestvu. Dokler se Madjari ne odrečejo svojim imperialističnim težnjam, se morajo zanimati za usodo dalmatinskega obrežja. Vemo, da madjarski apetiti ni majhen.

Gramofon kot železniški uradnik. Na manjših kolodvorih francoskih železnic so poverili gramofonu nenavadno službo. Dosedaj je bila navada, da so na kolodvorih dohajajoče in odhajajoče vlake napovedovali uradniki, to je, kam vozijo in kdaj odidejo. Pred dnevi se pa potniki na francoskih kolodvorih niso malo čudili, ko ob določenem času ni bilo videti nikjer nobenega železniškega uradnika in marsikoga se je polotil nemir. Nenadoma pa so začuli malo pred prihodom odmevajočglas izklicavati potrebne podatke, ne da bi videli kje uradnika, ki je klical. Z nemalim veseljem so končno zasledili potniki velikansko cev gramofona, ki je ponosno zijala skozi neko okno, iz katere so prihajali močni glasovi. Vlada namreč, da bi prihranila pri plačah, je na malih postajah nadomestila uradnike z gramofoni, ki so gotovo cenejši. Ako bodo pa pri vlakovih zamudah tudi ustrezali gramofoni svoji nalogi, je seveda drugo vprašanje. — To vest prinašajo ameriški listi.

Kabel Sicilija - Tripolis. Italijanska vlada je neki ital. tvrdki poverila gradnjo novega pomorskega kabla iz Tripolisa v Sicilijo, brzojavna mreža bo priključena državni mreži.

Grozna nesreča v tovarni. V Daudlěb-u na Češkem je čez noč počila v neki tovarni vodovodna cev ter preplavila celo dvorano in stroje. Nekatere delavke so dobile ukaz odstraniti vodo od strojev, kar se je začel vrteti velik dinamo-stroj. S tem provzročeni električni tok je na mestu usmrtil eno 15 in eno 16 letno dekle. Druga tri dekleta so bila več ali manj težko ranjena.

Najdaljši železniški most na svetu. Dne 23. t. m. so izročili prometu najdaljši most na svetu, ki veže Key-West s Florido in je dolg 120 kilometrov.

Kupčije strežajev budimpeštanske bolnišnice. Budimpeštanski list »Az Est« poroča: Živinozdravnik Jožef Kivony je pred par dnevi umrl v tukajšnji bolnišnici. Strežaji so prodali truplo za par kron anatomskega zavodu. Ko so prišli starši umrlega v Budimpešto na pogreb, jim niso mogli dati več trupla, ker je bila samo glava še cela. V anatomskega zavodu so pa prišli na originalno misel ter so prišli glavo umrlega na truplo neke ženske, na ta način rekonstruirano truplo so pokopali. Oče umrlega je zadevo ovadil drž. pravdnistvu.

Deželni proračun za l. 1912. in ureditev deželnih financ.

V pondeljkovi seji deželnega zbora se je vršilo prvo čitanje deželnega proračuna in ž njim zvezanih finančnih operacij ter se je predlagala sledeča:

RESOLUCIJA,

katera se je s tozadevnim poročilom deželnega odbora vred odstopila finančnemu odseku v pretresovanje in poznejše poročanje deželnemu zboru.

I.

1. Deželni zbor poknežene grofovine Goriške in Gradiške potrjuje brez izjeme po svojih odposlancih v sejah enote v saniranje deželnih financ, ki se je vršila na Dunaju meseca marta 1908. podane izjave, izražene misli in želje.

2. Naglašuje, da je potrebno, da država takoj prične z obširno akcijo v namen, da se deželne finance sanirajo, deželni zbor povdarja, da taka akcija bi morala obstajati v tem, da bi se deželnim zalogom odkazale odgovarjajoče splošne državne dotacije in da bi država prevzela troške, ki jih sedaj prenašajo dežele za upravne predmete, ki so izključna stvar države kakor n. pr. troški za nastanitev vojaštva in orožništva, potirni troški, in troški za cepljenje koz itd.

3. Uvaža najrazličnejše erarske vire dohodkov, se mora razdelitev dotacij, ki se jih ima odkazati, izvršiti po ključu, ki bi z ozirom na različne davčne momente posameznih dežel odgovarjal potrebam pravičnosti in ki bi torej slonel na kombinaciji objektivnih kriterijev, ki se bi ozirali na davčno važnost posameznih dežel v državne svrhe, in ki bi pravilno upoštevali koristi vseh dežel v cesarstvu.

4. Ako bi se nameravalo odkazati kakšen kakorkoli si bodi višji dohodek od davka na žganju, ki bi se imel zvišati, mora dežela Goriško-Gradiška zahtevati, da se razdelitev takega preodkaza izvrši na način, ki je natančno označen pod 3. točko in to radi o koliščine, da se ne bi oškodovale v razmerju preodkaza one podpore potrebne dežele, ki dasi ne izkazujejo višje davčne moči glede davščine od žganjin, vendar prenašajo po drugi strani in po drugi poti v izdatni meri bremena napram državi, ni pa zamolčati, da se mora razdelitev zvišane davščine od žganjin, ki je za sedaj za našo deželo veljavna, (državni zak. 8. julija 1901.) vnovič vrediti in to z ozirom na viso-

kost deželne davščine, ki je obstajala do leta 1901.

5. V slučaju, da se ne bi mogla dotacija od dohodka zvišane davščine od žganjin razdeliti v smislu kriterijev obravnavanih in pod 3. odnosno 4. točko, se c. kr. vlada živo pozivlja, da ukrene kar treba, da se pri razdelitvi deželnih dotacij iz dohodka gori navedene davščine vseskozi upošteva ogromno finančno škodo, v približnem znesku 2½ miliona kron, ki jo trpi deželni goriški zalog vsled dejstva, da se je moral odpovedati povišanemu dohodku, ki bi ga bila dežela lahko prejela od svoje davščine na žganjine, ki se je pobirala v onih letih, predno se je uveljavil zakon z dne 8. julija 1901. drž. zak. št. 36, oziroma vsled dejstva, da se je nepravilno razdelil dohodek povišane erarske davščine od žganjin, določene z navedenim zakonom in predlagane v zakonskem načrtu v državnozborski razpravi (priloga št. 886. stenografičnih zapisnikov XXI. zasedanja 1911.), in da se upošteva pri tem posebne koristi in potrebe dežele Goriško-Gradiške in nje davčna moč kakor tudi dejstvo, da je treba primerno skrbeti za ekonomični razvoj dežele Goriško-Gradiške, kar je deloma pripoznala c. kr. vlada v finančnem projektu za leto 1908. (priloga št. 976. stenografičnih zapisnikov XVIII. zasedanja 1908).

6. Visoka vlada se pozivlja, da čim najhitreje reši zadevo o pobiranju užitnine tako, kakor je deželni zbor že predlagal in kakor so tudi druge dežele pripravljale, s čemur bi se zlasti v pokneženi grofovini Goriški - Gradiški venčala akcija v saniranje deželnih financ.

7. Nalaga se deželnemu odboru, da ukrene vse, kar se mu zdi treba, da se zagotovi petitom ad 1—5 popolen vspeh.

II.

1. Vzame se na znanje, da se je primanjkljaj v znesku 152.005 K 71 vin., ki ga izkazuje finančna uprava deželnega zalog za leto 1910. izravnal s tem, da se je enak znesek dvignil iz upravnih prebitkov izkazanih v letih 1908/09 v znesku 500.000 K.

2. Deželni zbor si pridruži urediti finančno upravo deželnega zalog za leto 1911. ob priliki potrditve računskega sklepa za pravkar navedeno leto in pooblašča deželni odbor, da uporabi v kritje primanjkljaja za leto 1911. izkazane v poročilu deželnega knjigovodstva z dne 26. dec. 1911. števil. 720/11 z zneskom . . . . . K 523.267 ostali prebitek iz leta 1908/09 v znesku . . . . . „ 347.995

in da zajme v kritje ostalega primanjkljaja . . . . . K 175.272 nezaložen dolg pod najboljšimi pogoji in v neobhodno potrebnem iznosu, ampak do največjega zneska 175.000 K.

3. Glede na to, da je začasni proračun deželnega zalog za leto 1912. potrjen od deželnega odbora v seji z dne 14. decembra 1911, zadobil Najvišjo potrdbo dne 29. decembra 1911, in da je stem zajamčen pravilen razvoj redne uprave deželnega zalog in pobiranje sedanjih deželnih doklad in davščin do končne potrditve deželne bilance za tekoče leto;

uvaža pa, da del rednih potrebščin, proračunjenih za tekoče leto, se ne bo mogel kriti, kakor je predvidevati, z rednimi dohodki deželnega zalog in da izredni krediti, sprejeti v načrt opetovano omenjenega proračuna, se bodo morali izplačevati že tekoče leto, ker so ti krediti podpore za javnokoristne naprave, ki so se že pričele ali so neposredno pred izvršitvijo;

glede končno na to, da se načrt proračuna za leto 1912 zaključi z nepokritim primanjkljajem kron 558.345 in ker se morajo dati deželnemu odboru na razpolago tudi sredstva, potrebna za iz-

redne prispevke in podpore dovoljene od deželnega zbora v tekočem zasedanju, ki se naj nakažejo po navodilih 4. točke pričujočega sklepa;

se pooblašča deželni odbor, da zajme v ta namen nezaložen dolg v neobhodno potrebnem iznosu, ampak do največjega zneska 600.000 K.

4. O izvršitvi naročil pod točko 2. in 3. mora predložiti deželni odbor deželnemu zboru ob prihodnjem zasedanju nadrobno poročilo skupno s proračunom za leto 1912. in s konkretnimi predlogi o kritju, oziroma o definitivnem financiranju eventualno potrebne kreditne operacije.

5. Z namenom, da se zajamči kar največ mogoče racionalna in hitra uporaba deželnih podpor za javnokoristne naprave in da se prepreči zapadanje od deželnega zbora v ta namen dovoljenih zneskov, in nadalje z namenom, da se doseže kar največ mogočo stabilnost v iznosu izrednih potrebščin deželnega zalog, izpreminja deželni zbor svoj sklep z dne 3. nov. 1904. št. 276/D odb. št. 8890/3 in sklene sledeče:

a) deželne podpore za javnokoristne naprave se sprejemajo v letne proračune, kedar je v tehničnem in finančnem pogledu zajamčena izvršitev in ohranitev naprav, podpiranih od javnih zalogo v soglasju z načrti in proračuni, ki jih potrde pristojne oblasti;

b) deželne podpore, sprejete v proračune v smislu točke a) in nenakazane tekom leta, ki so bile v njem proračunjene, preidejo koncem leta v pasivno kompetenco deželnega zalog in se morejo nakazati še tekom neposredno sledečega leta.

c) ako so pod a) omenjene podpore proračunjene v letnih obrokih, preidejo po posameznih obrokih, ki se ne nakažejo koncem dotičnega upravnega leta v pasivno kompetenco deželnega zalog in se morejo nakazati še tekom cellega leta, ki sledi letu, ko je bil proračunjen zadnji obrok podpore;

d) pooblašča se deželni odbor da nakazuje in izplača iz deželnega zalog tudi deželne podpore za javnokoristne naprave, ki so bile dovoljene od deželnega zbora, ampak še ne sprejete, v proračun deželnega zalog, ako je izvršitev podpirane naprave popolnoma zagotovljena po načinu, določenem pod točko a) in ako bi se nakaz dotične deželne podpore ne mogel odložiti do naslednjega sklicanja deželnega zastopa, ne da bi bili težko oškodovani obči javni interesi. O teh izrednih nakazih se mora obvestiti deželni zbor ob naslednjem sklicanju in nakazane podpore se morajo sprejeti v naslednji proračun deželnega zalog;

e) izredne podpore, dovoljene od deželnega zbora zapadejo in obveznost, ki jo je sprejel deželni zalog, ugaša v petih letih, računajoč od dneva, ko je deželni zbor dovolil izredno podporo, ako bi se take podpore ne sprejele pred pretekom omenjene dobe v enega izmed letnih proračunov deželnega zalog.

Najbolj zdrava
kavina pijača
je že 20 let
Kathreinerjeva
Kneiphova
sladna kava.
Resničen
nadmestek kave!
Kathreinerjeva
prinese srečo v hišo.

Štev. 352

E

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil IV. četrtertletja, t. j. mesecev

oktobra, novembra in decembra 1910

začne v

ponedeljek 4. marca 1912,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrte in ponedeljke od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 6., 9., 13., 16., 20. in 27. marca bodo od 10. do 12. ure popoldne v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi.

V Gorici, 30. jan. 1912.

Od ravnat ljs'va zastavljalnice.

Odbor „Centralne posojilnice“ je sklenil obdržati v tekočem letu vse dosedanje praznike kakor prejšnja leta vsled česar bo urad ob teh dnevih zaprt.

Krojaška delavnica.

Priporočam svojo delavnico veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Izvršuje točno in pošteno po najnovjših vzorcih. Pričakujem obilnih naročil in bilježim z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,
krojaški mojster
Gorica, ulica sv. Antona 12

Podpisani naznanjam svojim in drugim odjemalcem, da sem preselil svojo krojaško delavnico iz Križne ulice nasproti „Solskega Doma“ v ulico sv. Antona na dvorišče št. 7 v hišo g. J. Kopača, svečarja v Gorici.

Priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno veleč. gg. duhovnikom svojo izvrstno delavnico za izdelovanje talarjev in drugih spadajočih oblek.

Z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet,
krojaški mojster v Gorici

Zajamčeno prave čebelno-voščene sveče

priporočam prečastitim cerkvenim predstojništvom ter slavnemu občinstvu po nizki ceni

J. Kopač

Št. 95 svečar, Gorica ulica sv. Antona 7.

Odlikovana pekarija

in sladlčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporočam se sl. občinstvu. Cene jako nizke

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonialnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Ure budilke po 3 K z garancijo eno leto; stenske ure z nihalom z lepim omarico, bije ure in pol ure z natančnim tekom z enoletno garancijo 11 K; nikelnaste žepne ure s stanovitnimi belimi pokrovi 4 K; srebrna cilindremontor ura, lepo gravirana z enoletno garancijo 7 K; zlate poročne rinke, pečatene pri c. kr. finančnem uradu od 7 K naprej.

Velika zaloga raznovrstnega zlata in srebrnine. Vse po nizkih cenah. Sprejemajo se tudi popravila, ki se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Jakob Šuligoj,

urar c. kr. državnih železnic

GORICA,

Gosposka ulica št. 25.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredl Raštelu hli. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, prele in nitij.

Potrebnosti

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebnosti za krojače in čevljarje.

Svetilnice, rozni venci, masne kuzice.

Hišna obnova za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Ušesno olje

višjega štabnega zdravnika in fizika dr. G. Schmitta odstrani kmalu in popolnoma časno gluho, ušesni tok, nšesno brenčanje in nagluho.

Cena steklenice K 4 z navodilom vred

Dobiva se v lekarni

G. CRISTOFOLLETTI v GORICI.

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje

Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304

Vzorci na zahtevo poštine prosto.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica, Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporočam preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stara reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Nova trgovina z železnino

Pinter & Lenard

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Genjenemu občinstvu se toplo priporočava

Pinter & Lenard.

Bogomila.

Za nemške učiteljice spisal Jakob Ecker. Za slovenske odgojiteljice priredila Emerika Holzinger pl. Weidich.

(Daj.)

Če se je tedaj deklé odločilo za učni stan, morajo si starši rano razjasniti, kateri stan v učnem poklicu se prilega njihovi hčeri. Če mora deklé samo skrbeti za svoje življenje, morajo dati prednost državni službi v početni stroki. Za višjo učno stroko izpitana deklé, ki imajo toliko premoženja, da so oskrbljene za starost, najdejo pač najlepši delokrog v katoliških višjih zasebnih šolah. Ako pa prevzame katera odgojiteljsko službo pri plemeniti rodovini, zlasti v inozemstvu, mora biti posebno previdna. Sicer je mnogo takih služeb, kjer ravnaajo z odgojiteljicami kakor z lastnimi otroki, da se čutijo zelo srečne in zadovoljne.

O lepa božja truma, o najmodrejšje med modrimi devicami na svetu: veliki Bog vas je iz ljubezni izvolil in v zaupanju na vašo čednost postavil na svečnik. O, veselite se brez primere lepe sreče! O, delujte in trudite se v ljubezni

do Boga in ljudi, izpodbujajte in molite! Bog blagoslovi vas in vaše delovanje in trpljenje! Naj on izlije obilico svojih milosti na vse male, ki vam jih je zaupal! O, naj sveti Vaša luč, da vsi hvaležno pripoznajo vaše delovanje, da bodo vsi spoštovali vaš lep stan; da se bodo starši cenili srečne, kadar stopi njihov otrok med vas! Moje oko strmi, ko gleda na vas in ko premišljuje prerokovo besedo:

»Kteri so bili modri, žarili se bodo kakor svet nebeškega stropa, in kteri so mnoge pripeljali k pravičnosti, bodo kakor zvezde na večne čase!«¹⁾

»Pojdite in učite!« (Mat. 28, 19.)

Bogomila, ljubi čistost!

Blagor jim, kteri so čistega sreča: ker oni bodo Boga gledali. (Mat. 5, 8.)

Čistost! O lepa, najlepša vseh čednosti! O najbogatejši zaklad, žlahtni nebeški kamen v srčni zakladnici ubogega pozemeljskega človeka! ... **Nedolžnost!** O mila beseda! O nebeško svetli žarek v otroškem očesu! O angelska sreča na tem svetu! ...

Bogomila, ti poznaš ta biser! Bogomila, ti ljubiš to lilijsko lepo čednost:

1) Dan. 12, 3.

ljubila si jo od mladosti; ljubiš jo bolj kot vso pozemsko krasoto: bolj skrbno jo varuješ kot zaklade srebra in zlatá!...

O krona čistosti, o najnežniša, najbolj dišeča cvetlica v cvetličnatem pozemskem vrtu božjem — sveto devišvo! Da, tudi to veliko besedo si razumela, Bogomila. Ti čutiš svojo srečo! Ali jo pa poznaš vso? Po vsej njeni vrednosti? Je li te sv. Neža silno mikala po svojem vzgledu? Je li te navduševala sv. Cecilija? Jeli sv. Alojzij s svojim lilijskim šopkom vzbudil v tebi sveto zavist? Je li menda tvoja otroška ljubezen do deviške Matere božje, do najčistejše device vseh devic, sezorila v tebi najblažji sklep, živeti na zemlji angeljsko življenje? Razvsemi celo svoje otroško srce k ljubezni te svete čednosti! Razvsemi je na gorečem sreč Jezusa Kristusa, na onem sreč, na katerem sme počivati deviški Janez učene ljubezni.

Bogomila, modra devica, poslušaj opominjajoči klic nebeškega žetina: »Čuj in moli!« Dobri Bog ti je dal svoja nebesa na zemlji, ali oh, niso nebesa kakor na onem svetu, katera se ne morejo izgubiti na vekomaj: kar je dala božja milost, moreš zgubiti; le z milost-

jo božjo ohraniš ta nebesa: »Čuj in moli!«

»Čuj!« Nečuvan trenutek te more pogubiti: tat je prekanjen, on vedno preži v tvoji največji bližini.

»Moli!« Sovražnik je močen, močnejši ko ti — brez Boga! Le z Bogom je gotova tvoja zmaga.

Deviška Bogomila, globokega pada, po katerem razleti tova sreča, globokega pada v globoko peklenško globočino, ki tvojim zveličanim nebesom pripravi nagel konec, bodeš se skrbno varovala: Kdo bi o tem dvomil? Kdo bi omahoval v zaupanju na tvoje močno srce, tvoje od Boga okrepčano srce, katero se je vzdignilo v čiste višave, kjer uživa najčistejšo srečo lepih angelov? Paziš pa tudi skrbno, da ne kališ lepih nebes, da odvrčaš najmanjše madeže od angelske obleke, da čisto zrcalo svojega zveličanja skrbno varuješ najmanjšega pozemskega praška? Če ceniš svojo neprimerljivo srečo, kakor so storili nešteti svetniki, kakor so znale ceniti najvišjo pozemsko srečo v dneh svojega življenja večno zveličane device, ki sledijo jagnjetu, da, tedaj se bojiš najmanjšega srčnega madeža kot največje nesreče.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

VINO

močno, zavreto, pokvarjeno se popravi
Prosi se vzorec s seboj prinesiti. Naslov
pové upravništvo „Primorskega Lista“.
Semeniška ulica 16, II. nadstr.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

ss priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljše.
Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen poset.
S spoštovanjem E. Jakin

Tvrđka

A. & F. Anderwald

v GORICI

Tekališče Josipa Verdi št. 32
(v hiši sl. Centralne posojilnice)

priporoča visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo najrazličnejšo zalogo za kolonjalno blago in delikatese.

Vedno sveže in prve vrste blago po najnižjih cenah.

POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.

Čast. mestnim strankam pošilja se blago na dom.

Loterijske številke.

27. januarja

Trst 83 49 29 37 48

ANTON STIBILJ

Ustje št. 80 p. Ajdovščina

naznanja, da ima na prodaj vino belo in črno, teran, refošk prve vrste. Cena od 48 K hektoliter naprej. Prodaja na debelo, najmanj 56 litrov. Posodo mora dati kupovalec. Vino pristno, naravno. Vzorci se ne pošiljajo. Priporoča se za sebnikom in krčmarjem za obilna naročila.

Odlikovana mizarška delavnica s strojnim obratom

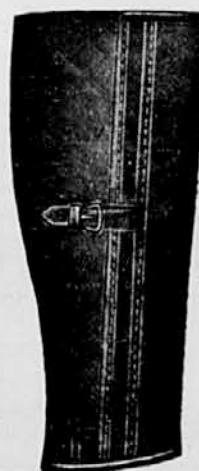
ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe

Velika izbiera
GAMAŠ
in
GALOŠ

J. DRUFOVKA

GORICA, Gosposka ulica št. 3
nasproti „MONTA“.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4½%, daje članom posojila na vknjižbo po 5½%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadrugi urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfisker) jetrno olje. Posebno sredstvo proti pranim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomerni barvi po K 140, bele barve K 2.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času s gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otroci, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preliže se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato samore jamčim svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

TVRĐKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

BALO ZA NOVICE

v kupite najceneje in najboljše pri domači tvrđki

Ivančič & Kurinčič

GORICA — Gosposka ul. št. 11. (via Giosuè Carducci) — GORICA — nasproti hotela treh kron.

Važno! Radi prevelike zaloge cene znižane. — Postrežba domača in poštena.